

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΡΙΗΜΕΡΟ

"ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ; ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ
ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΔΟΥΚΑ ΚΟΤΣΙΡΑ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

ΑΘΗΝΑ, 14 - 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΩΣ
ΒΑΣΙΚΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ.

ΓΕΝΙΚΑ

Η εποχή που αμφισβητείτο η σπουδαιότητα και η αναγκαιότητα της εισαγωγής του Φ.Α. στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας μας πέρασε ανεπιστρεπτι. Η μεγάλη πλειοψηφία των εμπλεκόμενων στην προώθηση του συνολικού "έργου-οικοδομηματος" του φυσικού Αερίου πιστεύει όχι μόνο στην αναγκαιότητα της διεισδυσής αλλά της εγκαιρής διεισδυσής του Φ.Α. σαν βασικού παραγοντα ανάπτυξης της χώρας μας.

Σήμερα αναγνωρίζεται ακόμη και από όσους είχαν αμφισβητήσει στο παρελθόν, ότι οι επενδύσεις μακροχρονίου ορίζοντα, όπως η επένδυση του Φ.Α., επηρεάζονται δραστικά από διεθνή παραγοντες και εξελίξεις και δεν μπορούμε να τις κρίνουμε μόνο με στενά και αμιγή οικονομικά κριτήρια. Αντιθέτα απαιτείται ευρύτερη μελέτη μέσα στο πλαίσιο των γενικότερων στόχων και των σκοπιμοτήτων. Έτσι τα συνθετά αυτά κριτήρια θα καθορίσουν την καταρχήν πολιτική γραμμή. Σπάνια για τον τόπο μας, αλλά χαρακτηριστικό της σημαντικότητας του Φ.Α. είναι ότι η απόφαση για την εισαγωγή του καλύπτεται με αποφασείς αλλά και πράξεις όλων των πολιτικών κομμάτων του τόπου.

Πέρα από τις οικονομικές μελέτες για την βιωσιμότητα του έργου, η θετική επίδραση από την εισαγωγή του Φ.Α. στην ενεργειακή και βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας μπορεί να αποτιμηθεί με βάση την διεθνή και κυρίως την ευρωπαϊκή εμπειρία.

Η Ευρώπη και ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αναγνωρίζοντας όλα τα οφέλη του Φ.Α. επιθυμεί και προωθεί ολόταχως τη διεισδυσή του σε όλες τις χώρες και ειδικότερα στις χώρες όπως η Ελλάδα, που ξεκινούν σήμερα καθυστερημένα την χρήση του Φ.Α.. Έτσι προβλέπεται ότι το μερίδιο του Φ.Α. στις συνολικές ανάγκες πρωτογενούς ενέργειας των Ε.Κ. θα αυξηθεί θεαματικά από 18% που ήταν το 1990 στο 23% το 2000 (πιν. 1).

Η εισαγωγή του Φ.Α. στην χώρα μας και το ενεργειακό τ

α) η μείωση από την εξασφάλιση του πετρελαίου
β) η σταύρωση της τιμολογότητας και διαθεσιμότητας της
πρώτης ενέργειας που προσφέρεται, και κυρίως
γ) η βελτίωση της σχέσης της ποσοστιαίας επαύξησης της
πρωτογενούς ενέργειας προς την ποσοστιαία επαύξηση του
ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

II. σημαντική απορρυπανση απο την χρηση του Φ.Α. στις
κεντρικες θερμανσεις, την μεσαια και μικρη βιομηχανια και
την βιοτεχνια, κυριως στα βεβαρυμενα περιβαλλοντικα αστικα
κεντρα οπως η Αθηνα, ο Πειραιας και η Θεσσαλονικη.

III. προωθηση της βιομηχανικης αναπτυξης απο τις δυνατοτητες
εξελιξης που προσφερει στην ελληνικη βιομηχανια η διεισδυση
του Φ.Α..

Πολλα απο τα παραπανω οφελη θα εμφανισθουν αμεσα με την χρηση
του Φ.Α. στις μεγαλες βιομηχανικες μοναδες, που ειναι
ενταγμενες στο προγραμμα της ΔΕΠΑ, παρ'ολη την αβεβαιοτητα για
την συνεχιση υπαρξης και λειτουργιας ορισμενων απ'αυτες (π.χ.
ΕΛΒΑ, ΑΕΒΑΛ, Αμμωνια ΕΚΟ, Ζαχαρη κλπ). Τα περισσοτερα ομως
συνδεονται με την ταχυτητα διεισδυσης του Φ.Α. στον οικιακο-
εμπορικo καταναλωτη και στην μεσαια και μικρη βιομηχανια

Μετα απο επεξεργασια δεδομενων και στοιχειων απο την Μελετη
Προσδιορισμου του εργου, δηλαδη την επισημη οικονομοτεχνικη
μελετη της ΔΕΠΑ, καταρτιστηκε ο πινακας 3.

Πολλα απο τα δεδομενα αυτης της μελετης λογω αλλαγης των
συνθηκων δεν ισχυουν π.χ. η ΑΕΒΑΛ δεν λειτουργει πια, η μοναδα
Αμμωνιας της ΕΚΟ ειναι σταματημενη, η τιμη πωλησης αεριου προς
την ΔΕΗ φαινεται οτι θα κυμανθει σε χαμηλωτερα επιπεδα απο την
συντηρητικη τιμη που προεβλεπε η Μελετη Προσδιορισμου του
εργου.

Οι διαφοροποιησεις ομως αυτες των πραγματικων δεδομενων απο τα
δεδομενα της Μελετης Προσδιορισμου, δεν αλλαζουν το βασικο
συμπερασμα που προκυπτει απο αυτο το πινακα, οτι απο την
συμμετοχη του Φ.Α. στην καταναλωση του οικιακου - εμπορικου
τομεα και του τομεα της μεσαιας και μικρης βιομηχανιας θα
προελθουν τα ουσιαστικα θετικα οικονομικα αποτελεσματα για το
εργο του Φ.Α..

Πραγματι απο τα στοιχεια του πινακα 3, προκυπτει οτι για το

επιπέδου της 25ετίας σε τρεχούσες τιμές:

-ο συνολικός οικιακός τομέας καταναλώσης του Φ.Α. (μαγειρέμα ζεστό νερό, ψύξη)

με συμμετοχή 15 % στη συνολική καταναλώση Φ.Α.,
προσφέρει το 61 % του συνολικού καθαρού αποτελέσματος
προσφέρει το 58 % των συνολικών λειτουργικών χρηματορροών
-ο καθαρά οικιακός τομέας (μαγειρέμα-ζεστό νερο)

με συμμετοχή 3 % στη συνολική καταναλώση Φ.Α.
προσφέρει το 56 % του συνολικού καθαρού αποτελέσματος
προσφέρει το 40 % των συνολικών λειτουργικών χρηματορροών.
-ο τομέας της μεσαίας και μικρής βιομηχανίας,

με συμμετοχή 36 % στη συνολική καταναλώση Φ.Α.
προσφέρει το 41 % του συνολικού καθαρού αποτελέσματος
προσφέρει το 32 % των συνολικών λειτουργικών χρηματορροών
-οι 5 μεγάλες βιομηχανίες και η ΔΕΗ

με συμμετοχή 49 % στη συνολική καταναλώση Φ.Α.
απορροφά το (-2)% του συνολικού καθαρού αποτελέσματος
προσφέρει το 10 % των συνολικών λειτουργικών χρηματορροών.

Πρακτικά δηλαδή οι 5 μεγάλες βιομηχανίες και η ΔΕΗ προσφέρουν μηδενικό καθαρό οικονομικό αποτέλεσμα ενώ ο οικιακός-εμπορικός και λοιπός βιομηχανικός τομέας προσφέρει το 100% του καθαρού οικονομικού αποτελέσματος του έργου του Φ.Α. για την 25ετία.

Επομένως το ουσιαστικό οικονομικό αποτέλεσμα για το έργο, την ΔΕΠΑ αλλά και την εθνική οικονομία γενικότερα, θα προέλθει από την εξασφάλιση συμμετοχής όσο το δυνατόν σημαντικότερου μεριδίου στον οικιακό - εμπορικό τομέα αλλά και τον τομέα της μεσαίας και μικρής βιομηχανίας. ✓

Δεδομένου ότι για την διείσδυση στους οικιακούς - εμπορικούς καταναλωτές όπως και στις μεσαίες και μικρές βιομηχανίες είναι αναγκαία η υπέρβαση των δικτύων διανομής, αυτό σημαίνει ότι οι καθυστερήσεις στην έναρξη λειτουργίας των δικτύων διανομής επιβαρύνουν σημαντικά τα οικονομικά αποτελέσματα του έργου. ✓

Αν αυτό δεν συνειδητοποιηθεί αμέσως από όλους οσους πρέπει να παρουν η να εφαρμοσουν αποφασεις κινδυνευει το έργο του Φ.Α. να αποτελεσει ενα ακομη προβληματικο έργο.

Ομως η διείσδυση και χρήση του Φ.Α. στη μεσαία και μικρή βιομηχανία και τον οικιακό - εμπορικό τομέα προϋποθετεί εκτός από δίκτυα διανομής και φορείς εκμεταλλεύσεως τους.

Το έργο που προσφέρει το Φ.Α. το οποίο θα προσφέρει
α άμεσες χρεωζήσεις. άμεση εκτέλεση ή υφιστάμενα στα έσοδα
και ταχύτατη λήψη ρεαλιστικών αποφάσεων για την υλοποίηση των
απαιτούμενων για το σκοπο αυτο προϋποθέσεων, οι βασικότερες
απο τις οποίες συνοψίζονται και αφορούν:

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Άμεση προετοιμασία για την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που
προσφέρει το εργο του Φ.Α.

ΕΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗΣ ΤΟΥ Φ.Α.

κυρία στον οικιακο τομεα, που προσφέρει το μεγαλύτερο
οικονομικο πλεονεκτημα και αποτελεσμα.

ΤΑΧΥΤΑΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

Αυτη είναι η σπουδαιότερη προϋποθεση αλλα και η πιο δυσκολη
στην υλοποίηση.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η εισαγωγή του Φ.Α. στην χωρα μας θα προσφέρει σημαντικες
δυνατοτητες προωθησης της αναπτυξης της βιομηχανιας με:

1) την αυξηση της ανταγωνιστικοτητας των βιομηχανικων
προιοντων

α) απο τα αμεσα κοστολογουμενα οφελη που θα προκυψουν απο
την καλλιτερη θερμικη αποδοση του Φ.Α. και απο την
καταργηση της αναγκης αποθηκευσης του καυσιμου. Ολα αυτα
προσφερουν καλλιτερα οικονομικα αποτελεσματα αλλα και
αναγκη μικροτερου κεφαλαιου κινησεως και ως εκ τουτου ενα
συγκριτικο πλεονεκτημα στο Φ.Α. που εκτιμαται οτι είναι
της ταξεως του 15% της αξιας του καυσιμου που υποκαθιστα.

β) απο την ~~δυνατοτητα~~ χωροταξικης αποδοχης βιομηχανιων,
λαγω χρησης καθαρου καυσιμου, κοντα σε κατοικημενες
περιοχες. Επτες απο τα εμμεσα πλεονεκτηματα που προκυπτουν
απο αυτη την δυνατοτητα για μια βιομηχανια, υπαρχει το
αμεσο πλεονεκτημα απο την αποφυγη δαπανηρων επενδυσσεων για
την προστασια του περιβαλλοντος προκειμενου να παραμεινει
στη θεση που βρισκεται καθως και το μειωμενο κοστος
μεταφορων εναντι του αντιστοιχου κοστους αν αναγκαζοταν να
απομακρυνθει.

γ) απο το σημαντικό πλεονεκτημα που προσφέρει η
χρησιμοποίηση του ως πρώτης ύλης στην χημική βιομηχανία

Ε: από την ρεαλιστική δυνατότητα που δίνει η χρήση Φ.Α. για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού- θέρμανσης σε ορισμένες βιομηχανίες

ε) από την εκμετάλλευση των ευγενών ποιοτικών χαρακτηριστικών του Φ.Α. για παραγωγή ποιοτικά καλύτερων προϊόντων σε συγκεκριμένες βιομηχανίες (υαλουργίες, κεραμοποιίες κλπ)

2) την δημιουργία αγοράς - ζήτησης νέων βιομηχανικών προϊόντων που θα χρειασθούν για τις ανάγκες που θα προκύψουν τόσο κατά την κατασκευή και συντήρηση των έργων υποδομής του Φ.Α. όσο και κατά την χρησιμοποίηση του στον οικιακό - εμπορικό αλλά και στον βιομηχανικό τομέα.

3) την αύξηση των δυνατοτήτων εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων και τεχνικών έργων που θα προέλθει από την αντισταθμηση με ελληνικά προϊόντα του αγοραζόμενου Φ.Α. από την Ρωσία, σύμφωνα με την σχετική διακρατική συμφωνία. Οι ετήσιες εξαγωγές ελληνικών προϊόντων προς την Ρωσία από την αντισταθμηση του Φ.Α., αναμένεται να ανελθουν σε 120.000.000 \$ περίπου (24 δισ. δραχμές) το χρόνο. >

Η διεισδυση του Φ.Α. στην ελληνική βιομηχανία θα τις αποφέρει αρκετά οφέλη.

Τα μετρα για την προωθηση της διεισδυσης αυτης περιγραφονται στο παρακατω κεφαλαιο, εδω θα καταγραφουν τα μετρα που απαιτουνται για να προετοιμασται η ελληνική βιομηχανία για τα νέα προϊόντα και την αύξηση των εξαγωγικών δυνατοτήτων από την αντισταθμηση της αξίας του Φ.Α. με ελληνικά προϊόντα.

Τα προϊόντα και ταξη μεγεθους ποσοτητων είναι γνωστα τα εχω αναφερει σε πολλές περιπτώσεις και ειπωθηκαν και σημερα

Οι ενεργειες που χρειαζονται για το σκοπο αυτο είναι:

- να διερευνηθουν οι ανάγκες για νέα προϊόντα που θα χρειασθούν για τις ανάγκες του έργου συμπεριλαμβανομένων και των δικτύων. Να προετοιμασει η ΔΕΠΑ στοιχεία ποσοτητων, προδιαγραφων, καθώς και δυνατοτητες οικων του εξωτερικου να συνεργασθουν με ελληνική βιομηχανία

- με βοήθεια της ΔΕΠΑ, να μελετησουν ο ΣΕΒ, το Βιοτεχνικό επιμελητήριο κλπ τις ανάγκες για προϊόντα που χρειαζονται στη χρήση του Φ.Α. όπως συσκευες, μετρητες κλπ

- να διερευνηθουν οι δυνατοτητες των υφισταμενων βιομηχανιων και βιοτεχνιων να παραγουν τα νέα προϊόντα με τροποποίηση των

- παραγωγικών τους διαδικασιών. 2. σχέσεις τριτογενούς
εξοπλισμού τους με την ΣΕΒ.
- να διερευνηθούν τα δεδομένα της αγοράς της Ρωσίας για
εξαγωγή των νέων αυτών προϊόντων για διευκόλυνση του μεγέθους
της παραγωγής αλλά και της χρονικής διάρκειας της ζήτησης
(μελέτη ΣΕΒ).
 - να προετοιμαστούν προδιαγραφές για όλα αυτά τα προϊόντα
την συνεργασία του ΕΛΟΤ αλλά και από στοιχεία από αλλοδαπούς
κατασκευαστές.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗΣ

Πρέπει άμεσα να χαραχθεί στρατηγική διείσδυσης κυρίως στον
οικιακό - εμπορικό καταναλωτή καθώς και στη μεσαία και μικρή
βιομηχανία και να εντοπισθούν - προχωρήσουν τα μέσα
πραγματοποίησης της.

Στον υπάρχοντα προγραμματισμό της ΔΕΠΑ το ποσοστό συμμετοχής
του Φ.Α. στο ισοζύγιο πρωτογενούς ενεργείας, μετά 20ετία είναι
περίπου 12 %, η κατανομή ανάμεσα σε οικιακό-εμπορικό
καταναλωτή και βιομηχανία, είναι πολύ συντηρητική και
ξεκινάει από πολύ απαισιοδοξο σενάριο.

Τα δεδομένα τόσο των υφιστάμενων μελετών αγοράς όσο και τα
στατιστικά δεδομένα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων οδηγούν στην
δυνατότητα να τεθεί νέος στόχος 18% στο ισοζύγιο πρωτογενούς
ενεργείας (πιν. 2).

Οι μελέτες της ελληνικής αγοράς έχουν δείξει ότι ο Έλληνας
καταναλωτής έχει κατανοήσει, ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα του
Περσικού Κόλπου, τα πλεονεκτήματα του Φ.Α. και αν υπάρχει
κατάλληλη υποδομή και κάποια πολύ λογικά κίνητρα, όπως
διευκολύνσεις στη μελέτη για τις εγκαταστάσεις αλλά και
κάποιες φορολογικές απαλλαγές ή δανειοδοτηση για την αγορά του
σχετικού εξοπλισμού, θα υποκαθίστουσε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό
από το 22% που προβλέπεται σήμερα.

Ένα άλλο σοβαρό σημείο αποτελεί η διαφοροποίηση των επί μέρους
καταναλώσεων με βάση στοιχεία για την ορθολογική κατανομή κατά
τομείς και γεωγραφική περιφέρεια αλλά και με βάση τις
δυνατότητες που δημιουργούνται ή έχουν ήδη δημιουργηθεί για
επέκταση της διείσδυσης και της χρήσης και σε άλλες
γεωγραφικές περιοχές και πιθανόν και άλλους τομείς.

Βεβαίως η αλλαγή αυτή της κατάστασης είναι δυνατόν να ληφθούν αποφασίες για θεσμικά και άλλα μέτρα, όπως ορισμένα κ.λπ. της προώθησης. Έτσι απαιτούνται:

- κανονισμός ασφαλούς χρησιμοποίησης του Φ.Α.
- έκδοση προδιαγραφών και τυποποίησης για υλικά και συσκευές χρήσης Φ.Α.
- κανονισμός εσωτερικών εγκαταστάσεων στη βιομηχανία και βιοτεχνία
- δημιουργία βιομηχανικών πάρκων από την ΕΤΒΑ στη διαδρομή του αγωγού του Φ.Α.
- εφαρμογή κινήτρων και ενισχυσεων μέσω του π.δ.420/87 ηοποίου άλλου νομοθετήματος για χρηματοδοτήσεις των εγκαταστάσεων σε υφιστάμενες οικοδομές
- συνεκτίμηση στακριτήρια των αναπτυξιακών νόμων της χρησιμοποίησης του Φ.Α. από τις βιομηχανίες.

ΤΑΧΥΤΑΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Νομίζω ότι τα στοιχεία που παρατεθήκαν τονίσαν αναγλυφα την αναγκαιότητα της ραγδαίας διεξόδου του Φ.Α. στον οικιακό - εμπορικό καταναλωτή και στις μεσαίες και μικρές βιομηχανίες. Είναι επομένως αυταποδεικτική η ζωτική σημασία που έχει για το Έργο του Φ.Α. η γρήγορη κατασκευή και ανάπτυξη των δικτύων διανομής.

Θα αποτελούσε μεγάλο πλήγμα για τα οικονομικά αποτελέσματα του Έργου και της ΔΕΠΑ, το ενδεχόμενο να είναι έτοιμο το σύστημα μεταφοράς - παραλαβής του Φ.Α. και να μην έχει τελείωση τουλάχιστον ένα σημαντικό μέρος των προγραμματισμένων δικτύων διανομής για τις 4 μεγάλες πόλεις (περιοχές).

Για το λόγο αυτό η έναρξη εισαγωγής του Φ.Α. είναι ουσιαστικά αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την έναρξη λειτουργίας του Συστήματος Διανομής.

Ένα σημαντικό θέμα για την κατασκευή των δικτύων είναι η χρηματοδότηση τους. Έδω πρέπει να τονίσουμε ότι οι αποφασίες για χρηματοδότηση από τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες (συνολο επιδοτήσεων και δανειοδοτήσης περίπου 70%) του συνολικού έργου της ΔΕΠΑ αφορούν και τα δίκτυα διανομής των 4 μεγάλων Πόλεων που περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο πρόγραμμα της ΔΕΠΑ. Η δανειοδοτηση (ΕΤΕ, ΕΚΑΧ) ισχύει για το συνολο των δικτύων.

Η απώλειά τους 35% σημαίνει ότι η κατασκευή των δικτύων θα καθυστερήσει μέχρι το τέλος του 1993.

Για την αποφυγή αυτού του καθυστερητή θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και αυτά τα δεδομένα.

Το Μάρτιο του 1991 ολοκληρώθηκαν από την ΔΕΠΑ οι Βασικές Μελέτες για τα δίκτυα των 4 προγραμματισμένων Πολέων, δηλαδή της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και προχώρουν των 2 μεγαλύτερων και πιο πυκνοδομημένων Πολέων στη πορεία του κεντρικού αγωγού, της Λαρίσας και του Βόλου.

Από τότε η ΔΕΠΑ σταμάτησε ουσιαστικά κάθε εργασία προς την κατεύθυνση της κατασκευής των δικτύων, κι αυτό γιατί η κατασκευή τους συνδέεται άμεσα με το σημαντικό θέμα της Διαχείρισης και Εκμεταλλεύσης του Συστήματος Διανομής, θέμα για το οποίο ήταν αναγκαίο να υπάρξουν μια σειρά πολιτικών αποφάσεων.

Η καθυστέρηση λήψης των πολιτικών αποφάσεων αυτών, είναι βεβαίως ότι δημιουργεί πολύ σοβαρά προβλήματα στο Έργο.

Τον Ιούνιο 1992, ο Υπουργός ΒΕΤ απεστείλλει επιστολή προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων 9 Νομών) με την οποία ανακοινώνει την πολιτική απόφαση της Κυβέρνησης να αναλάβουν "όσοι Δήμοι επιθυμούν", το έργο της κατασκευής και εκμεταλλεύσης των δικτύων Φ.Α., εφόσον βεβαίως ολοκληρώσουν μέσα σε ένα συγκεκριμένο και περιορισμένο χρονοδιάγραμμα (14 μήνες), τις διαδικασίες για την συνεργασία τους με εξειδικευμένες εταιρείες που θα διαθέτουν εκτός από την αποδεδειγμένη εμπειρία σε διαχείριση και εκμεταλλεύση συστημάτων διανομής και ικανά κεφάλαια για την χρηματοδότηση των έργων.

Για να μην δημιουργηθεί απλώς μια καθυστέρηση 14 μηνών ακόμη, είναι αναγκαίο να συνειδητοποιηθούν και επιλυθούν μια σειρά σοβαρά θέματα, τα περισσότερα από τα οποία απαιτούν αντίστοιχες πολιτικές αποφάσεις.

Η διεθνής πρακτική αποδεικνύει ότι στις περιοχές και χώρες που προηγήθηκε παραδοχή και σχετική υποδομή χρησιμοποίησης αερίου πόλης και η διευρύνση της χρήσης και οι κατασκευές για τις επεκτασεις των δικτύων έγιναν σταδιακά και σε εποχές χαμηλών τιμών προμήθειας αερίου, οι ίδιες οι υπάρχουσες εταιρείες (συνήθως Δημοτικές), συνεχίζουν την εκμεταλλεύση και προχωρούν

τις επεκτασεις των δικτυων.

Διαφορετική είναι η πρακτική στις χώρες που ξεκινούν για πρώτη φορά την χρήση του Φ.Α. και στις οποίες χρειάζεται παγδαία ανάπτυξη δικτυων για να αποβεί βιώσιμη και εφικτή η εισαγωγή και η ολη ανάπτυξη της υποδομής και βιομηχανίας του Φ.Α..

Στις χώρες αυτές, συνήθως ανατίθεται η κατασκευή και εκμετάλλευση των δικτυων διανομής κατα μεγάλες περιοχές σε μεγάλες εταιρίες, δημοσιες ή ιδιωτικες ή και κοινοπραξίες ιδιωτικων, δημοσιων και δημοτικων επιχειρήσεων. Οι εταιρίες αυτές είτε είναι θυγατρικες των εταιριων που έχουν την ευθυνη προμήθειας και μεταφοράς του Φ.Α. με συμμετοχή συνήθως της Τ.Α., είτε είναι κοινοπραξίες εταιριων που αναλαμβάνουν συνήθως και την χρηματοδότηση των έργων, με την μεθοδο Β.Ο.Τ.. Σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργούνται κοινοπραξίες μικτες στις οποίες συμμετεχει μαζί με τις ιδιωτικες εταιρίες η εταιρία που έχει την ευθυνη προμήθειας του Φ.Α. και η Τ.Α..

Η Τ.Α. ορισμένες φορές συμμετεχει με εγγυημένο ελαχιστο ποσοστο κερδους.

Η ευρωπαϊκή εμπειρία οδηγεί σαφώς στην ανάθεση της εκμετάλλευσης και διαχείρησης των δικτυων διανομής, σε αποκεντρωμένες κατά περιφέρεια, ευελικτες εταιρίες, ανεξαρτητα απο την εταιρική μορφή των εταιριων. Το συγκεντρωτικό κεντρικό σχημα του τυπου της ΔΕΗ, δεν προσφερεται για το Φ.Α. που η διεισδυση του στον οικιακο τομεα είναι εργο εξειδικευμένο και πολυπλοκο και δεν προωθείται απο αμεσες τεχνολογικες εξυπηρετησεις της καθημερινής διαβίωσης (τηλεόραση, ψυξη, μικροσυσκευες κλπ). Τα δικτυα είναι εργα υποδομής με μεγάλο χρονικο οριζοντα ζωής και μακροχρονια αποσβεςη, περιφερειακου χαρακτήρα, εμβελειας και ενδιαφεροντος που η γρηγορή ολοκλήρωση τους συνδεεται με την βιωσιμότητα του συνολικου έργου του Φ.Α..

Για τους λογους αυτούς είναι επιβεβλημένο να συμμετεχει ενεργα η Τ.Α. στις διαδικασίες κατασκευής και εκμετάλλευσης των δικτυων, αλλά είναι επίσης αναγκαίο να συμμετεχει και η ΔΕΠΑ, τα πρώτα τουλαχιστον χρονια στις εταιρίες των 4 περιοχων που περιλαμβάνονται στον προγραμματισμο της. Η ΔΕΠΑ θα είναι ο επισπευδων και συντονιστής προς την κατεύθυνση της επιταχυνσης των έργων, της τεχνικής βοήθειας και οργανωσης, της ευθυνης για την ομοιογενεια των προδιαγραφων κλπ.

Το συλλογικό σχήμα της εταιρείας που παρουσιάζει τα περισσότερα πλεονεκτήματα για την εξυπηρέτηση των κοινών έργων, εξετάζεται σε δύο στάδια. Σε πρώτο στάδιο του διαγωνισμού συγκροτούνται μικτές επιχειρήσεις Τ.Α. - ΔΕΠΑ και στην συνέχεια αναλόγα με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και κυρίως του τρόπου χρηματοδότησης των έργων, θα καθορισθεί η συμμετοχή στο τελικό εταιρικό σχήμα των ιδιωτικών εταιριών που επέλεξαν, της Τ.Α. και της ΔΕΠΑ. Τα σπουδαιότερα πλεονεκτήματα που προσφέρει η συμμετοχή τόσο της ΔΕΠΑ όσο και της Τ.Α. στο εταιρικό σχήμα είναι:

η Τ.Α.

- εξασφαλίζει την γρήγορη πρόσβαση σε στοιχεία της περιοχής
- διασφαλίζει και προωθεί τα συμφέροντα των δημοτών της
- με την εμπειρία που διαθέτει για τα προβλήματα της περιοχής επιταχύνει την εκτέλεση των έργων
- με την αμεσότερη επαφή που έχει με τους κατοίκους της περιοχής διευκολύνει την γρηγορότερη διείσδυση του Φ.Α.
- εγγυάται κατά τεκμήριο την τήρηση των κανονισμών ασφαλείας και των περιβαλλοντικών προδιαγραφών
- θα αποκτήσει εμπειρία για την λειτουργία των δικτύων όταν θα επανέλθουν σ'αυτήν μετά το πέρας των συμβάσεων αναθεσης

η ΔΕΠΑ

- δεδομένου ότι η βιωσιμότητα του έργου μεταφοράς εξαρτάται από την ταχύτητα κατασκευής καθώς και την ταχύτητα διείσδυσης του Φ.Α. θα είναι ο επισπευδών προς αυτή την κατεύθυνση
- η εμπειρία των στελεχών της θα συμβάλει στην κατάρτιση του ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για τις τεχνικές και λοιπές προδιαγραφές της διακήρυξης του διαγωνισμού αλλά και της **συμβάσης αναθεσης**
- θα συμβάλει στον έλεγχο εφαρμογής των παραπάνω
- θα υποβοηθήσει στην οργάνωση τους όλες τις μικτές εταιρίες και θα τους προσφέρει τις τεχνικές συμβουλές της κυρίως στο πριν την αναθεση του διαγωνισμού στάδιο
- θα συμβάλει στην ομογενοποίηση των προδιαγραφών σε όλη την χώρα
- θα συμβάλει με την τεχνική εμπειρία της στο στάδιο των διαγωνισμών για την επισπευση των διαδικασιών τους

Για να προχωρήσουν τα έργα του συστήματος διανομής, ανεξαρτήτως

στον τον άρση των εμποδίων ανάπτυξης και επέκτασης της δικτύων στα πλαίσια της άμεσης κατάστασης κατά την οποία θα πρέπει να οριστεί το οποίο θα προσδιορίζει τις αρχές και τους κανόνες λειτουργίας τους, αλλά και συνολικά τις αρχές και τους κανόνες για τα δίκτυα και τη διανομή του Φ.Α..

Τα βασικότερα θέματα τα οποία χρειάζονται άμεση προώθηση για επίλυση είναι:

- κατάρτιση νομοθετικού πλαισίου που θα περιλαμβάνει:
 - α) βασικούς όρους για την διακήρυξη διαγωνισμού
 - β) τεχνικό κανονισμό για τον σχεδιασμό, την κατασκευή, την εκμετάλλευση και την συντήρηση των δικτύων
 - γ) βασικούς όρους για την σύμβαση ανάθεσης σε εταιρεία της διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Συστήματος διανομής.Το νομοθετικό αυτό πλαίσιο θα καθορίζει τους κανονισμούς (STANDARTS) κατασκευής των δικτύων, τους κανόνες ασφαλούς λειτουργίας του συστήματος καθώς και τις προδιαγραφές για την προστασία του περιβάλλοντος.
- νομοθετική κατάρτιση πλαισίου συμβολαίων, κανόνων προμήθειας και τιμολογιακών αρχών για την προμήθεια των επιχειρήσεων διανομής φυσικού αερίου από την ΔΕΠΑ
- Καθορισμός ορίων γεωγραφικών περιοχών αποδοτικής εκμετάλλευσης.Καθορισμός διαδικασιών και τρόπου παρέμβασης και συμμετοχής στις εταιρίες των Δήμων
- Καθορισμός πλαισίου και αρχών τιμολογιακής πολιτικής για την πώληση αερίου στον καταναλωτή. *Καθέρωση Φορολογικής Πολιτικής*
- Καθορισμός ελαχίστων κανόνων και κινήτρων για την εμπορική προώθηση του αερίου
- Μελέτες για τις δυνατότητες αξιοποίησης αλλά και για τις πιθανές επιπτώσεις από τυχόν ανακατατάξεις στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται ή μπορούν να αναπτυχθούν από την ~~εξόρυξη~~ στις διάφορες περιοχές Φ.Α.

Αν δεν αντιμετωπιστούν και προχωρήσουν άμεσα όλα τα παραπάνω δεν είναι δυνατόν οση προσπάθεια και αν κάνουν οι Δήμοι να προχωρήσουν τα δίκτυα διανομής. Οι Δήμοι και η ΔΕΠΑ πρέπει να πιέσουν προς αυτή την κατεύθυνση γιατί τα δίκτυα αλλιώς η θα προχωρήσουν κατά τροπο τελείως ασυμφορο για όλους η θα καθυστερήσουν υπερβολικά. Και στις δυο περιπτώσεις θα δημιουργηθούν πολυ δυσκολες καταστασεις για το εργο συνολικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
(ΜΜΤΟΕ)

	1990	2000	2010
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	1170	1330	1450
ΜΕΣΗ ΑΥΞΗΣΗ/ΧΡΟΝΟ		1.3 %	0.9 %
ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ Φ.Α.	215	300	330
ΜΕΡΙΔΙΟ Φ.Α. ΣΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	18 %	23 %	23 %

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΧΡΟΝΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΜΤΟΕ	ΟΙΚΙΑΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΗΛΕΚ/ΓΗ	ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
1990	215	49 %	35 %	11.5 %	4.5 %
2000	300	45 %	34 %	17 %	4 %
2010	330	44 %	35 %	19 %	2 %

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ.
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΕΒΩΝ ΑΕΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (1993-2017)**

	ΣΥΝΟΛΟ	%	5 Μεταξύ Bιομηχαν. & ΑΕΗ	%	ΑΔΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	%	ΒΙΟΜΗΧΑ- ΝΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	%	ΔΙΚΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΑΝΣΗ/ΜΑΤΕΡ/ΖΝ	%	ΜΑΤΕΡ/ΖΝ	%
ΠΡΟΛΗΪΕΙΣ Φ.Α. (10 ⁹) ΝΜ	88,9	100	43,6	49,1	45,3	50,9	31,9	35,9	4,1	4,7	6,5	7,4	2,6	2,9
ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ. (10 ⁹) USD	27,4	100	11,9	49,1	12,4	50,9	8,7		4,1		1,8		0,7	
ΕΙΣΟΔΑ από πωλήσεις (10 ⁹) USD Τοί Φ.Α.	33,9	100	13,2	39,0	20,7	61,0	11,5		2,07		3,25		3,8	
ΕΚΠΤΕΣΕΙΣ (10 ⁹) USD	0,1	100	-	-	0,1		0,05		0,02		0,03		-	
ΚΑΘΑΡΑ ΕΙΣΟΔΑ (10 ⁹) USD	33,8	100	13,2	39,2	20,6	60,8	11,45		2,05		3,2		3,8	
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (10 ⁹) USD	9,4	100	4,3	13,4	8,2	86,6	2,75		0,95		4,4		3,1	
ΚΟΣΤΟΣ ΑΕΙΟΥΡΓΙΑΣ (10 ⁹) USD	2,2	100	0,54	24,5	1,66	75,5	0,39		0,40		0,63		0,24	
ΑΕΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΣ (10 ⁹) USD	7,2	100	0,7	10,0	6,5	90,0	2,3	31,0	0,5	7,0	0,78	10,8	2,9	40,3
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (10 ⁹) USD	3,5	100	0,8	22,2	2,7	77,8	0,79	22,6	0,17	4,8	0,93	26,6	0,83	23,8
ΚΑΘΑΡΟ Αποτέλεσμα (10 ⁹) USD	3,7	100	(-0,05)	(-1,5)	3,76		1,50	40,6	0,34	9,1	(-0,15)	(-4,0)	2,07	55,8

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (1993-2017)

	ΣΥΝΡΑΘ		5 Μηνιαίες Προμήθειες ΔΕΗ		ΑΔΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ		ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΔΙΚΙΑΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	
		%		%		%		%		%		%
ΠΩΛΗΣΕΙΣ Φ.Α. (10 ⁹) NM ³	80,9	100	43,6	49,1	45,3	50,9	31,9	35,9	4,1	4,7	6,5	7,4
ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ (10 ⁹) USD	24,4	100	44,9	49,1	12,4	50,9	8,7		1,1		1,8	0,7
ΕΣΟΔΑ από πωλήσεις του Φ.Α. (10 ⁹) USD	33,9	100	13,2	39,0	29,7	61,0	11,5		2,07		3,25	3,8
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ (10 ⁹) USD	0,1	100	-	-	0,1		0,05		0,02		0,03	-
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ (10 ⁹) USD	33,8	100	13,2	39,2	20,6	60,8	11,45		2,05		3,2	3,8
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (10 ⁹) USD	9,4	100	4,3	13,4	8,2	86,6	2,75		0,95		1,4	3,1
ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΠΟΥΡΓΙΑΣ (10 ⁹) USD	2,2	100	0,54	24,5	1,66	75,5	0,39		0,40		0,63	0,24
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΡΕΙΣ (10 ⁹) USD	7,2	100	0,7	10,0	6,5	90,0	2,3	31,0	0,5	7,0	0,78	2,9
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (10 ⁹) USD	3,5	100	0,8	22,2	2,7	77,8	0,79	22,6	0,17	4,8	0,93	0,83
ΚΑΘΑΡΟ Αποτέλεσμα (10 ⁹) USD	3,7	100	(-0,05)	(-1,5)	3,76		1,50	40,6	0,34	9,1	(-0,15)	2,07